

ઘોરણા : 3

ગુજરાતી

૭. એક છલાંગે દરિયો કૃદો

ભાગ - 3



□ ગીત

હનુમાનજી, દેજો સંદેશો મારા રામને
આટલું કે'જો મારા રામને... હનુમાનજી



અશોક વનમાં જૂરી રહી છું,
રામના વિયોગની વેદના સહું છું
વહેલા મોકલજો મારા રામને... હનુમાનજી,

લંકાની નગરી તો સોને મઢેલી
રાક્ષસોની ભૂમિ છે દવા ભરેલી
એવું કહેજો મારા રામને.. હનુમાનજી



લંકાની નગરીનો રાજ રાવણ છે
દસ એનાં મસ્તક ને વીસ એના હથ છે
ચેતાવી દેજો મારા રામને.. હનુમાનજી

□ ગીતમાં આવતા શબ્દોને નીચેના કોઈમાં લખો.

માણસનું નામ	સ્થળ	કિયા
સીતા	અશોકવન	રામના વિયોગની વેદના સહે છે.
સીતા	અશોકવન	રામને વહેલા મોકલવાનો સંદેશો કહે છે.
સીતા	લંકાનગરી	દગ્ધા ભરેલી રાક્ષસોની ભૂમિ

□ ક્રોષ્ટકની મદદથી નીચેના પ્રશ્નોનાં ઉત્તર લખો.

(૧) સીતાની વિશે રમાનું ક્રોષ્ટ કર્યું હતું કહ્યું છે?

✓ લંકાનગરી વિશે રમાનું ક્રોષ્ટ કર્યું હતું કહ્યું પ્રસ્તુત કરી રહ્યાં છે.

□ ગૃહકાર્ય :

તમારા ગામમાં રામ, લક્ષ્મણ, સીતા, હનુમાન વગેરેનાં ગીતો
ગવાતાં હશે. તમારા ઘરમાં કે પાડોશમાં રહેતા વડીલો પાસેથી
એક ગીતની પાંચ-છ લીટી લખી લો. આ ગીત કે ભજનની
વર્ગમાં રજૂઆત કરો. (દરેક વિદ્યાર્થી આવું એક ગીત કે ભજન
લાવશે. તેથી દરરોજ ચાર-પાંચ વિદ્યાર્થી પણ રજૂઆત કરી શકે.)

ગીત : ખિસકોલી

રામ બાંધે સાગરને સેતુ ખિસકોલી
જાણે લંકાનો કો પ્રલયકેતુ ખિસકોલી
કપિ પર્વત ઉપાડી લાવે કાંધે ખિસકોલી

કપિ સેતુ દિવસરાત બાંધે ખિસકોલી
એક નાની-શી આમતેમ કુદે ખિસકોલી
કાંઠો સિંધુનો આખો દિ' ખૂદે ખિસકોલી
જરા વેળુમાં જઈએ આળોટી ખિસકોલી
જઈ ઘંઘેરી સેતુએ રજોટી ખિસકોલી
સહુ વાનર ને રીંછ હસે જોઈ ખિસકોલી
ઘણો દરિયો પૂરવાની વાલામોઈ ખિસકોલી

□ વાંચો :

રામ : કહે હનુમાન, સીતાના
કોઈ સમાચાર મળ્યા?

હનુમાન : હા પ્રભુ, માતા સીતા લંકાની
અશોકવાટિકામાં છે.

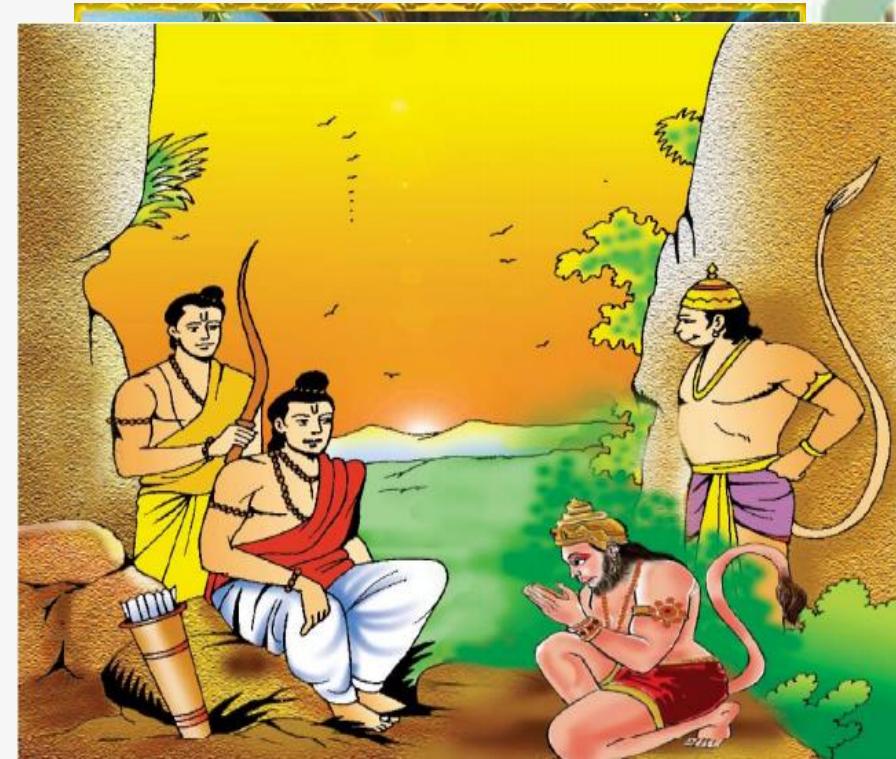
રામ : હશા! સીતા જીવે છે.
સીતા મજામાં તો છે ને?



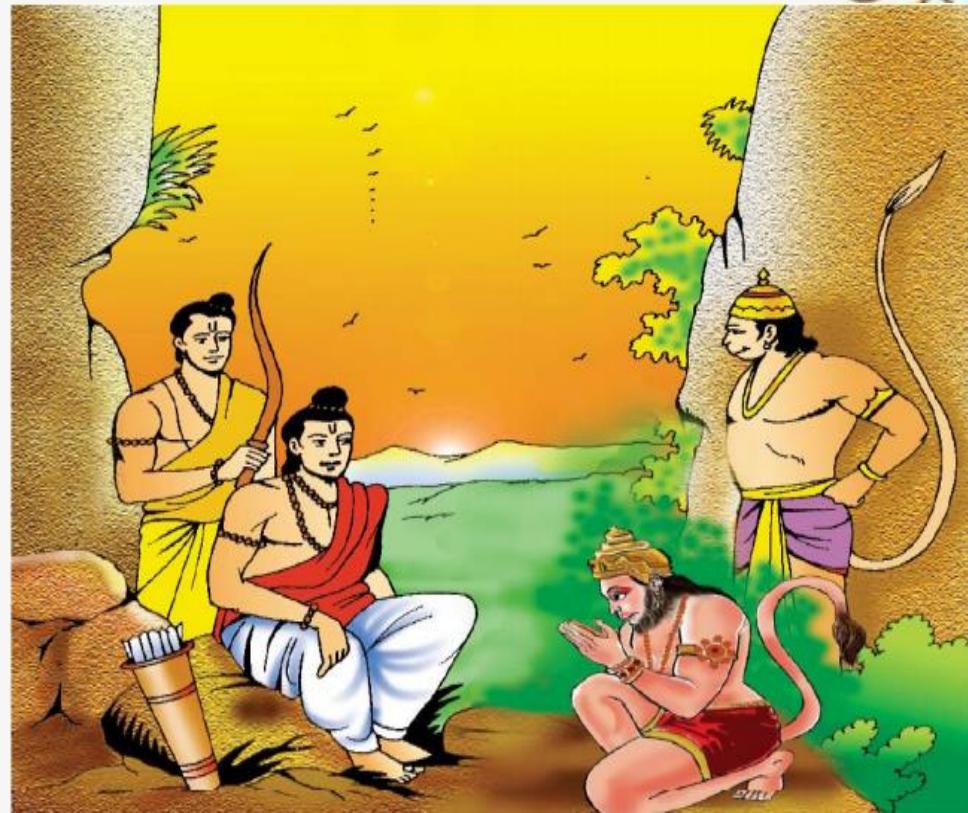
હનુમાન : (અંખમાં આંસુ સાથે)

પ્રભુ, આપનાથી દૂર રહીને
માતા કેવી રીતે મજામાં હોય?

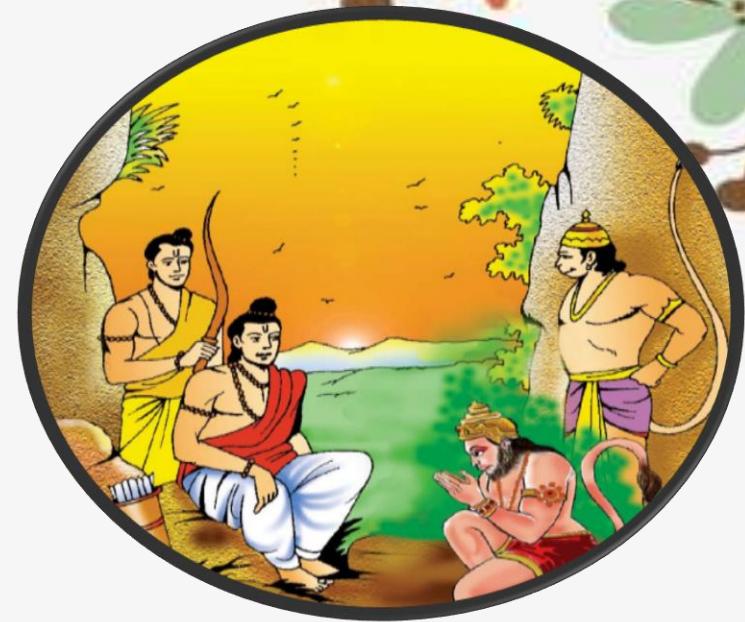
રામ : હલ, એ સાચું. પણ કહે, તે મારી વીંઠી
સીતાને આપી હતી? મારો સંદેશો
આપ્યો હતો? સીતાએ મારા માટે
કોઈ સંદેશ કહેવડાવ્યો છે?



હનુમાન : હા પ્રભુ, એ વીંટીથી તો
 માતાએ મને ઓળખ્યો
 અને મારી સાથે વાત કરી.
 માતાએ કણું છ કે પ્રભુને
 કહેજો ક ચિંતા ન કરે. પણ
 પ્રભુ, સાચું કહું તો મને
 માતાની ખૂબ ચિંતા થાય છે.



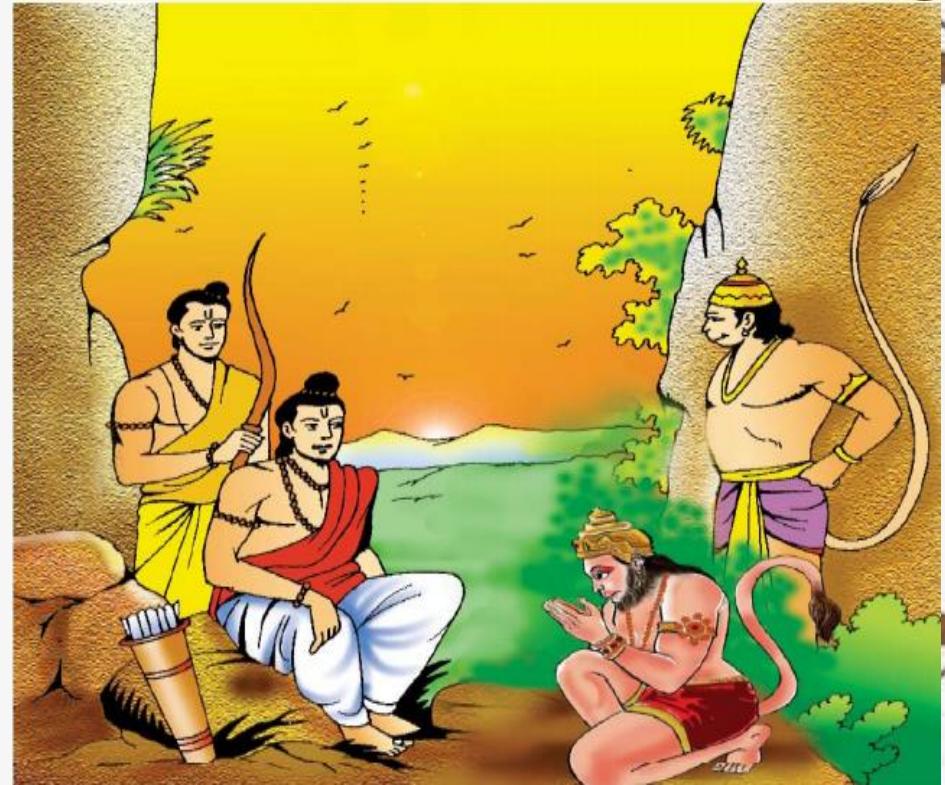
એક વાનર : હનુમાન, તમે છેક ત્યાં
જઈને આવ્યા તો પછી
માતા સીતાને લાવ્યા કેમ નહીં?



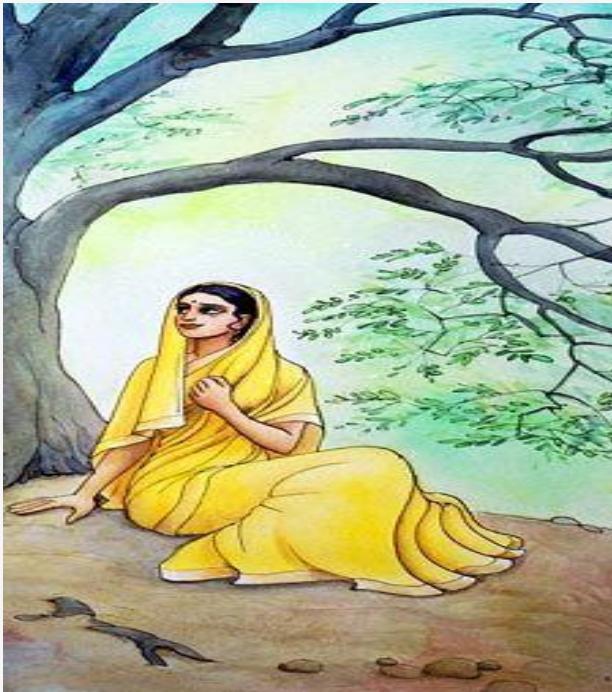
હનુમાન : મેં માતાને કણું કે હું તમને
મારા ખલે બેસાડીને પ્રલુ પાસે લઈ જઉં. પણ
માતાએ ના પાડી. માતાએ કણું કે તું સંદેશવાહક છે.
તેં તારું કામ પૂર્ણ કર્યું. તું જ. હું તો મારા સ્વામી શ્રીરામની
સાથે જ આવીશ.

સુગ્રીવ : ધન્ય માતા, ધન્ય! પ્રભુ
પર આપનો કેવો અટલ ભરોસો!

હનુમાન : પ્રભુ, આપણે હવે બહુ
કંપથી લંકા જવું જોઈએ.
અત્યારે રાવણ અને બીજા
રાક્ષસો બહુ ગુસ્સામાં હશે,
કદાચ માતાને તકલીફ આપે.
(હનુમાન ફરીથી રડવા લાગ્યા.)



રામ : હા હનુમાન, આપણે સૌ
બહુ જલદી લંકા પહોંચીશું.
તું સીતાની ચિંતા છોડી હો.
આવા હજાર રાવણ આવે
કે લાઘો રાક્ષસો આવે,
સીતાનો વાળ પણ વાંકો
નહીં કરી શકે.



□ નીચે આપેલાં વાક્યો ધ્યાનથી વાંચો. આ વાક્યને આધારે શું
કહી શકાય તે જણાવો. આ માટે ચાર - પાંચ મિત્રો જૂથમાં
ચર્ચા કરો અને સાચા જવાબ શોધો.

- (૧) “એ વીંટીથી તો માતાએ મને ઓળખ્યો”.
- (અ) હનુમાને વીંટી બતાવી એટલે સીતાજીએ તેમને ઓળખ્યા.
- (બ) રાવણે વીંટી બતાવી એટલે સીતા ઓળખી ગયાં.
- (ક) સીતાએ વીંટી જોઈને રામને ઓળખ્યા.

(૨) “પ્રભુ, આપનાથી દૂર રહીને માતાજી કેવી રીતે મજામાં હોય?”

(અ) સીતા દુઃખી છે.

(બ) રામ દુઃખી છે.

(ક) રામ અને સીતા દુઃખી છે.

(૩) “માતાને પ્રભુ પર કેવો અડગ ભરોસો!”

(અ) સીતાને રામ પર ડો નહીં તેવો વિશ્વાસ છે.

(બ) રામને ઘબર છે કે સીતા જતે પાછા આવશે.

(ક) સીતાને વિશ્વાસ છે કે રામ લેવા નહીં આવે.

(૪) “હજર રાવણ કે લાખો રાક્ષસો આવશે તોપણ સીતાનો
વાળ વાંકો નહીં કરી શકે.”

(અ) સીતાના વાળ ખૂબ મજબૂત છે કે એને વાળી શકાય નહીં.

(બ) સીતા પોતે એટલાં શક્તિશાળી છે કે કોઈ એમને નુકસાન
ન કરી શકે.

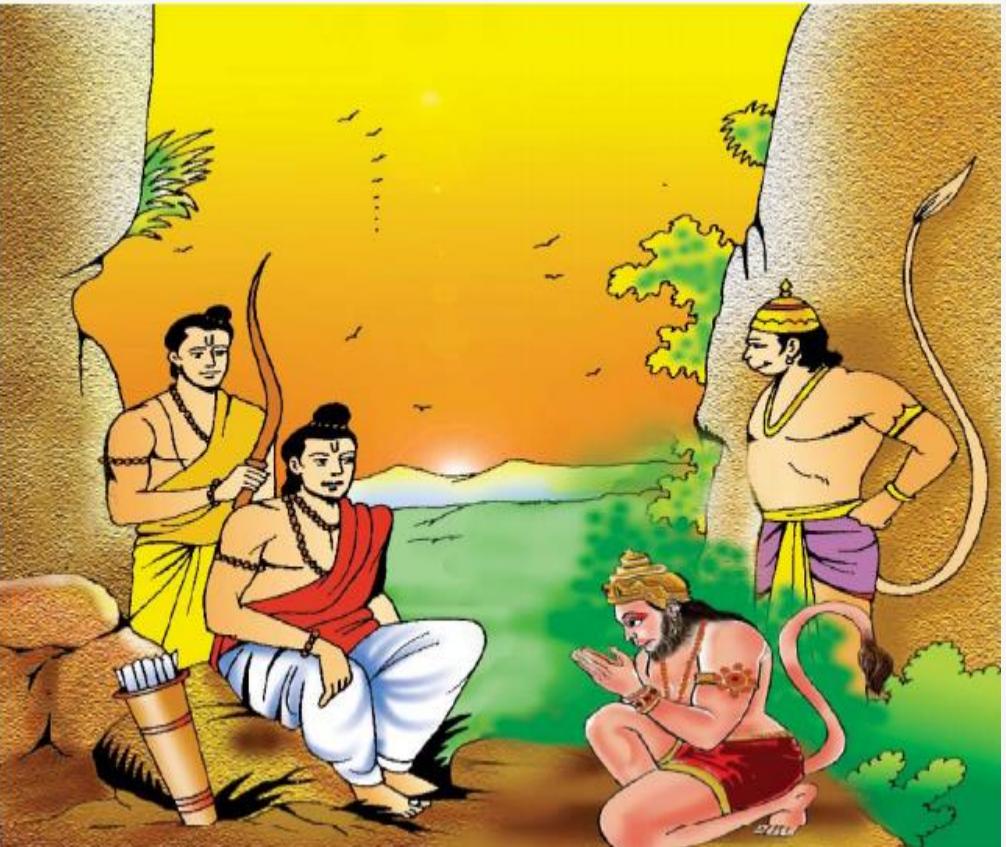
(ક) રાવણ અને રાક્ષસો એટલા બધા ફીલા છે કે એક વાળ પણ
વાળી ન શકે.

- (પ) સાહેબ ગીત ગાય એટલે બધું કામ પડતું મૂકીને એમને જ સાંભળતા રહીએ.
- (અ) સાહેબ બહુ સરસ ગાય છે એટલે સાંભળવાની બહુ મજા આવે છે.
- (બ) સાહેબ એટલું ધીમું ગાય છે કે આપણે સાંભળવા માટે બીજાં કામ બંધ કરવાં પડે.
- (ક) બીજાં કામ એટલાં ખરાબ છે કે એના કરતાં તો સાહેબનું ગીત સાંભળવું સારું.

- (દ) રોહન દોડે તો સસલાને પણ પાઇળ પાડી છે.
- (અ) રોહન સસલા જેટલી ઝડપથી દોડે છે.
- (બ) સસલું ધીમે ધીમે દોડે છે.
- (ક) રોહન સસલા કરતાં પણ વધુ ઝડપથી દોડી શકે છે.

જૂથમાં કામ કરો.

વાર્તાનાં ચિત્રો ધ્યાનથી જુઓ. તમને ચિત્રમાં શું-શું દેખાય છે તેની ચર્ચા તમારા મિત્ર સાથે કરો. ચર્ચા કર્યા બાદ મિત્રો સાથે મળીને આ ચિત્રો વિશે ત્રણ વાક્યનો ફક્રો લખો.



➤ ચિત્રમાં રામ, લક્ષ્મણ, હનુમાન અને સુગ્રીવ છે. રામ હનુમાનને સીતાના સમાચાર પૂછે છે. હનુમાન રામને સીતાના સમાચાર આપે છે. હનુમાન કહે છે કે રામની વીઠીથી સીતામાતા તમને ઓળખી ગયા. રામના વિયોગમાં સીતામાતા દુઃખી છે.

□ કૌસમાંના શબ્દો ઉમેરી વાક્ય ફરીથી લખો.

(૧) બતકમાતાએ ઈંડાં મૂક્યાં. (પાંચ)

➤ બતકમાતાએ પાંચ ઈંડા મૂક્યાં.

(૨) ઈંડામાંથી રંગનું બચ્યું નીકળ્યું. (રાખોડી, મોટું)

➤ ઈંડામાંથી રાખોડી રંગનું મોટું બચ્યું નીકળ્યું.

(3) ભાઈબહેને બતક સાથે રમવાનું બંધ કર્યું. (ચારેય, કદરૂપા)

➤ ચારેય ભાઈબહેને કદરૂપા બતક સાથે રમવાનું બંધ કર્યું.

(4) વાવાજોડાથી બચવા બતકડું જગ્યા શોધવા લાગ્યું. (સલામત)

➤ વાવાજોડાથી બચવા બતકડું સલામત જગ્યા શોધવા લાગ્યું.

(5) પછી બતકડું સરોવર પાસે પહોંચ્યું. (થોડા, સુંદર, કદરૂપું)

➤ થોડા દિવસ પછી કદરૂપું બતકડું સુંદર સરોવર પાસે પહોંચ્યું.

□ ક્રૈસમાંના કોઈ એક શબ્દનો ઉપયોગ કરી વાક્ય જોડો.

(૧) વાનરસેના એક ડાળથી બીજુ ડાળે કૂદે. વાનરસેના ફળ
ખાય. ('અને' અથવા 'પણ')

➤ વાનરસેના એક ડાળથી બીજુ ડાળે કૂદે અને ફળ ખાય.

(૨) મારાથી હવે નહીં દોડાય. હું થાકી ગઈ છું. ('કારણ કે' અથવા 'પણ')

➤ મારાથી હવે નહીં દોડાય કારણ કે હું થાકી ગઈ છું.

(૩) જવ્વાની પકડ છૂટી ગઈ. બધા વાંદરા પાણીમાં જઈને પડ્યા. ('કારણ કે' અથવા 'તેથી')

➤ જવ્વાની પકડ છૂટી ગઈ તેથી બધા વાંદરા પાણીમાં જઈને પડ્યા.

(૪) હંસને ધ્રાસકો પડ્યો. હવે કાચબો મરી જશે. ('કે' અથવા 'પણ')

➤ હંસને ધ્રાસકો પડ્યો કે હવે કાચબો મરી જશે.

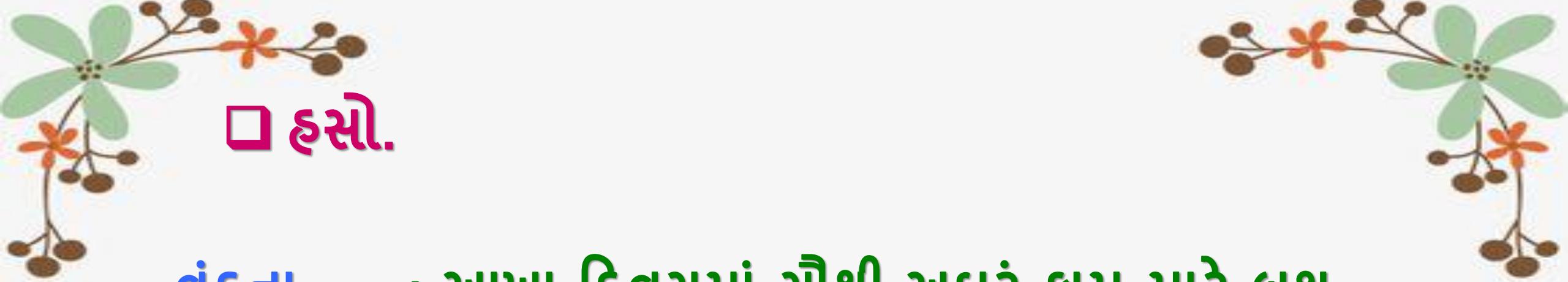
(૫) કાચબાલાઈ તો છેક ઊંચેશી પડ્યા. મરી ગયા નહીં. તેમણે

પેરશૂટ પહેરેલું. (એને અથવા 'ઇતાં' અથવા 'કારણ કે')

➤ કાચબાલાઈ તો છેક ઊંચેશી પડ્યા ઇતાં મરી ગયા નહીં કારણ
કે તેમણે પેરશૂટ પહેરેલું.

□ મોટેથી ગાઓ.

પૂછડી હોય તો ડાખ્લો થાઉં.
નહીતર હું રઘવાયો થાઉં.
પાંખ નહીં પણ આબે ઉકું.
કહેશો તમે હું કોણ છું?

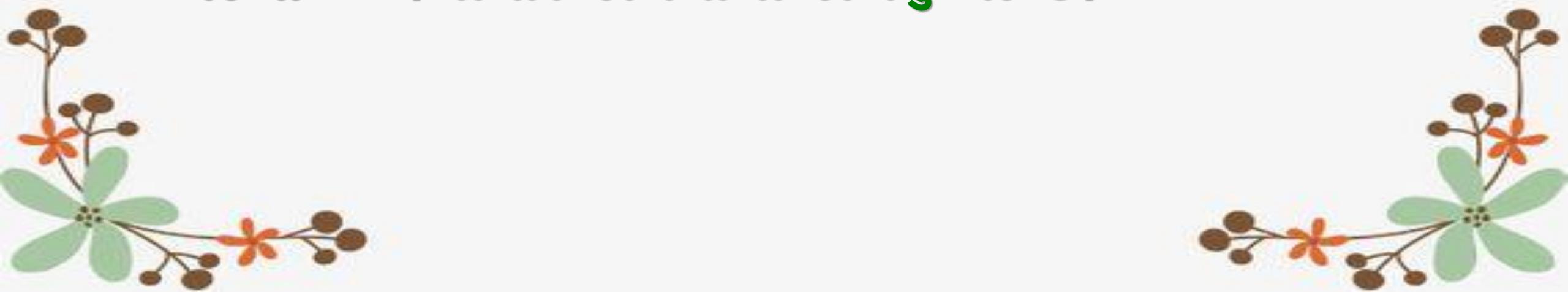


□ હસો.

વંદના : આખા દિવસમાં સૌથી અધરું કામ મારે બ્રશ
કરતાં પહેલાં જ કરવું પડે છે.

મેઘા : એવું તે કયું કામ?

વંદના : સવારે ઊંઘમાંથી જગવું પડે છે.



THANKS



FOR WATCHING